



الوحدة الارترية للتغيير الديمقراطي
Eritrean Unity for Democratic Change

አገዳሲ እዋናዊ መግለጺ

ህዝቢ ኤርትራ እንሆ ደጊም ንልዕሊ 23 ዓመታት ዝኣኸል በቲ ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ዝተኸተሎ ኩሉ መዳያዊ ጭቆናታት ይኹን ቅልውላው ብውሽጥን ደገን ክሳብ ጸኒሑ ኣሎ። እንተኾነ ግን ጸዋርን ለዋህን ህዝቢ ብምዃኑ በቲ ብብእዋኑ ዝቀያየር ሽሕጣን ወይ ብግብሪ ዘይጭበጥ ኣጉል መብጽዓታት ህግደፍ ክታለል ጸኒሑዮ። ህዝብና ቀቢጹ ዘይቀብጽ ተስፋ ዘይቆርጽ ህዝቢ ብምዃኑ፡ ህግደፍ ካብ ሎሚ ጽባሕዳኹን ለውጢ ይገብር ይኸውን ብዝብል ሰይጣን ዝኾነ ስርዓት ሓቂኡ ክነብር ዝጸንሐ። እንታይ'ከ ዘይገበረ? ህግደፍ ዝወጸሉ ጸረ ህዝቢ ስርዓት ምዃኑ ኣዓርዩ ዝፈልጥ'ኳ እንተኾነ ካብኡ ዝሓይሽ ተስፋ ዘንበረሉ ቅኑዕ ፖሎቲካዊ መስመርን ኣንፈትን ዝሓዘ ፍርይ ዝበለ መተካእታ ክኸውን ዝኸእል ውድብ ክረኽብ ኣይከኣለን።

ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ መሪርን ጽንኩርን ኩነታት'ውን እንተኾነ ጉዳዩ ከምቲ ያታዊ ምስላ ዝብሎ ካብ ዘይትፈልጦ መልኣኸስ ትፈልጦ ሰይጣን ዝዓይነቱ ኮይንዎ ጸኒሑ ኣሎ። ሕጂ'ውን እቲ ንልዕሊ 23 ዓመታት ዝወሰደ ናይ ህግደፍ መታላሊ ስልቲ መልክዓቱ ደኣ ይቀያየር እምበር ደው ክብል ምሕሳብ ዝኸኣል ኣይኮነን። ብ20 መጋቢት 2015 ኣብ ኤርትራ ኣብ ክልተ ዓበይቲ ወተሃደራውን ቁጠባውን ስትራቴጂካዊ ትካላት ከቢድ መጥቓዕቲ ተኸይዱ ኣሎ። ዛጊት ናይቲ ዝተገብረ መጥቓዕቲ ሓላፍነት ዝወሰድ ፍሉጥ ኣካል ኣይተረኽበን። ከምዚ ዝበለ ከቢድ መጥቓዕቲ ብመን ኮን ተፈጸሙ ክኸውን ይኸእል ኢልካ ክትግምት ከለኻ፡ ስርዓት ህግደፍ ብብመዓልቱ ባዕሉ ብዝፈጠሮም ናይ ውሽጥን ወጻኢን ጸላእቲ ብዙሓት'ኳ እንተኾኑ ንሕጂ ኣብ ኣርባዕተ ከፊልና ክንርእዮም ንኸእል።

- 1- **ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ዘሎ ሕቡእ ተቓውሞ፡** ብስንኪ'ቲ ገባቲ ስርዓት ህግደፍ እናተኸተሎ ዝመጸ ኣዕናውን ጨቋንን ዝኾነ ፖሎቲካዊ ምሕደራ፡ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ተቓውሞ ህዝቢ እናዓበየ መጸኢዮ። እቶም ናይ ቀረባ ሓለፍትን ካድራትን ህግደፍ'ውን እንተኾነ ብምሉእ ዕግባትን ቅሳነትን ሂወቶም ዝመርሑሉ ርጉእ ኩነታት ብዘይምህላወ፡ ካብ ውሽጢ ኣካላቱን ትካላቱን ከምዚ ዝኣመሰለ መጥቓዕቲ ክፍጸም ትጽቢት ዝግበረሉ ነገር'ዩ። ብርግጽ እዚ ድሮ ተፈጸሙ ዘሎ ስርሒት'ዚ ብቶም ኣብ ውሽጢ ዝዓብዩ ዘለዉ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ እንተዘይተፈጸሙ'ውን ኣብ ቀረባ ግዜ ተመሳሳሊ ተርእዮ ክረኣ ዝኸእል ምዃኑ ኣብ ትጽቢት ክኣቱ ዝኸእል ጉዳይ'ዩ።
- 2- **ካብ ኤርትራ ወጻኢ ዝርከቡ ኣካላት ደንበ ተቓውሞ፡** እዞም ሓይልታት እዚኣቶም ሓይሊ ሰብን ኣጽዋርን ኣይኮነን ጸኒሑ ሽግርም። እቲ ሽግር ቅኑዕ ናይ ኣመራርሓ ኣንፈት ክኸተሉን ክህቡን ስለ ዘይጸንሑ ጥራሕ'ዩ። እምበር እዚ ናይ ሕጂ ደንበ ተቓውሞ'ውን ካብ ኣብራኽ ናይቲ ቅያን ታሪኽን ዝሰርሐ ጅግና ህዝቢ ስለዝወጹ ካብዚ ሎሚ ቅነ ዝተራእየ ስርሒት ንላዕሊ ክሰርሑ ዝጸግሞም ኣይኮኑን። እዚ ዝተፈጸመ ስርሒት ሕጂ'ውን ብነባራት ደንበ ተቓውሞ እንተዘይተፈጸሙ ኣብ ቀረባ እዋን ብደንበ ተቓውሞ ተመሳሳሊ ስርሒት ክፍጸም ዝኸእል ምዃኑ ትጽቢት ዝግበረሉ'ዩ።
- 3- **ብጎረባብቲ ሃገራት ብፍላይ'ውን ኢትዮጵያ፡** ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ክሳብ ሕጂ ብዕሊ መንግስቲ ኢትዮጵያ ወቐዑ ኣይበለን ዘሎ። (ዓቕሚ ወያኔን ኢህወደግን ከቋናጽብ ዝጸንሐ

ትምክህታዊ ስርዓት ሕጋዊ ሕጂ ተመሊሱ በቲ ዝነጻጽ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ተደብዲቦ ክብል ስለ ዘሕፍሮ ኣሜሪካ ደብዲቡና ዝብል በቲ ናይ ሓሶት ፋብሪካኡ 03 ከም ዝተዋፈረ'ውን ተረጋጊጹ ኣሎ። መንግስቲ ኢትዮጵያ'ውን ክሳብ ሕጂ ወቕቶ ኣይበለን፡ እኳን ኣሰብብኩሉ ብቀዳማይ ሚኒስትር መንግስቲ ኢትዮጵያ ኣቢሉ ዝተመሓላለፈ መልእኽቲ እንተልዩ “ተወቕቶ ዝበለ ኣካል ምስ ሰማዕና ንምልሰሉ ብምባል'ዩ ነቲ ሕቶ ጎስይዎ ዝሓለፈ። መንግስቲ ኢትዮጵያ ቅድሚ ሕጂ ንይዕበ ይንኣስ ምትንጂላት ስርዓት ሕጋዊ ተመጣጣኒ ስጉምቲ ክወስድ ምጂኑ ደጋጊሙ ከጠንቅቕ ጸኒሑ'ዩ። እዚ ጥራሕ ግን ኣይኮነን፡ ድሕሪ ሕጂ ኩናት እንተተኸፊቱ ናይ መጨረሻታ ክኸውንዩ ኢሎም ስለ ዘለዉ፡ ምስቲ ጀማሪ ኩናት ኮንካ ንክይትረኣ ዘለዎ ተጽዕኖ ተደሚሩ ሓደ ካብዘም መንግስታት ከምዚ ዝኣመሰለ ስርሒት ምስ ዝፍጽም ኩሎም ቁሕም ኣቢሎማ ሰቕ ዝብሉ እምበር ዓው ኢሎም ክሃረቡሉ ኣይንጽቡን። ድሕሪ'ዚ ኩሉ መጠንቀቕታ ሕጋዊ ካብ ቀንጠብጠብ ኣይተቆጠቡን። ክሳብ'ታ ናይ መጨረሻታ ሰዓቱ'ውን ካብ ቀንጠብጠብ ወጻኢ ኣብ ሰላም ክነብር ዝኸእል ስርዓት ኣይኮነን። እቲ ምክንያት ከኣ ብሩህ'ዩ። ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ውሽጡ እንተ ረጊኡ ባህርያት ስርዓት ሕጋዊ ክምርምርን ዝሓይሽ መተካእታ ከናድን ምእንቲ ከይጅምር፡ ጸላእቲ ኣለዉና እናበለ ወትሩ ኣብ ተጠንቀቕ ክነብር ኮነ ኢልካ ዝስረሓሉ ዘሎ ናይ ዲክታቶርያውያን ስራሕ'ዩ። እቲ ናይ ደገ ተጽብኦ ብብእዎኑ ጎሊሑ መታን ክረኣ ድማ ብሓደ ወገን ተሓቢኡ ንእሽቱ ናይ ስለያን ወተሃደራዊ ጉጅለታት እናለኣኸ እቲ ሰራም ምትንጂላት እናቐጸለ፡ በቲ ካልእ ሽነኽ ድማ ምስ መንግስቲ ዝጸንሐ ባእስን ቅርሕንትን እናመዘመዘን እናኣጓሃሃረን ኢትዮጵያ ናይ ህዝቢ ሰላም ዘይትደሊ ሃገር ምጂና ክሰብኽ መሬት ዓራብዎ ኣሎ። ሕጋዊ ከምዚ ዝኣመሰለ ተግባራት ክሳብ ዘየቋረጸ ድማ መልሰ-ተግባር መንግስቲ ኢትዮጵያ ከምዚ ኣብ ዝሓለፈ ሰሙን ዝተራእየ ስርሒት ይኹን ካልእ ተመሳሳሊ ስርሒት ክፍጽም ትጽብዩ ነገር'ዩ።

4- ዘባውን ዓለም-ለኻውን ወሰታ፡ ገባቲ ስርዓት ሕጋዊ በቲ ዝኸተሎ ዘሎ ተናኻሲ ናይ ወጻኢ ጉዳይ ፖሊሲኡ ሎሚ ካብ ማንም ግዜ ንላዕሊ ኣብ ዲፕሎማሲያዊ ተነጽሎ ኣትዩ ምህላዉ ንሪኦ ኣለና። እቶም ክሳብ ሕጂ ትንፋስ ክሰኹዕሉ ዝጸንሑ ሃገራት ገለ ካብ ሃገራት ኣዕራብን ሃገራት ኣፍሪቃን ኣብ ርኡይ ናይ ተፋጠጥ ወጥሪ ኣትዮም ኣለዉ። ስርዓት ሕጋዊ በታ ሓሶት ዝሰንቃ ተሌቪኸኹ ጌይሩ ነቲ ኣብ የመን ዘሎ ኩነታት የለኹሉን። እንተበለ፡ ብብዙሓት ናይ ሓበሬታ ምንጭታት ምስ ገለ ናይ ዓይኒ ምስክራት'ውን ኢድ ከም ዘለዎ ተረጋገጹ'ዩ። ኣብ የመን ንማእከላይ መንግስቲ ንምግምገል ዝንቀሳቐሱ ዘለዉ ሓሲይን ብመንግስቲ ኢራንን ስርዓት ሕጋዊን ዝሕዝቱ ምጂኖም ይግለጽ'ዩ። ብኣንጻሩ ድማ ንማእከላይ መንግስቲ የመን ንምድሓን ሃገራት ማእከላይ ምብራቕ ብውሳኔ ሊግ ዓረብ ብመሪሕነት ስዑዲ ዓረብ ዘይተኣደነ ሰብኣውን ንዋታውን ሓገዝ ጌርም ውዑይ ኩናት ከፊቶም ኣለዉ። እዚ ከምዚ ዝበለ ደሚቕ ዝወጸ ኣሰላልፋ ሓይልታት ንስርዓት ሕጋዊ ካብ ከባቢኡ ተነጹሉ ጢልጢል ክብል ጌርዎ ኣሎ። ሓሲይን በቲ ዝገጥምዎ ዘሎ ዝተሓባበረ ናይ ሃገራት ኣዕራብ መጥቓዕቲ ሓንቲ መዕቆቢቶምን መጠናኸራቶምን ኤርትራ ጥራሕ ካብ ኮነት እቲ ኣማዕዲና ንሪኦን ንሰምዖን ዘለና ኩናት ሃፈጽትኡ ኣብ ሃገርና ኣይመጽእን ኣይበሃልን። ስለዚ እዚ ኣብ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ሃገርና ዝተራእየ መጥቓዕቲ በዘም ሓይልታት እዚኣቶም እንተዘይተፈጸመ'ውን ኣብ ሃገርና ካልእ መሰረታዊ ለውጢ ክሳብ ዘይመጸ ካብ ከምዚ ዝኣመሰለ መጥቓዕቲ ክንድሕን ኣይንኸእልን።

እዚ ይኹን እቲ ዝተደብደበ ቀንዲ ቁጠባዊ ምንጪ ናይቲ ጨቋኒ ስርዓት ካብ ኮነን እቲ ዝተደብደበ ወተሃደራዊ ትካል'ውን ቅድሚ ኩሉ ንህዝቢ ኤርትራ ቀጺሉ ከኣ ንጎረባብቲ ሃገራት ሰላም ዝኸልኦን ክሰብ ዝኸነ መን ገበሮ ብዘዩገድስ ኣገናዕ ክበሃል ዝግበኦ ስርሒት ምዃኑ ሙሉእ ዕግበትናዩ። ከምዚ ዝኣመሰለ ስርሒት ንህግደፍ ፍጹም ትንፋስ ዘይህብ ኣብ ሳልስቲ ሳልስቲ እንተዝደጋገምውን ዕምሪ ናይቲ ጨቋኒ ስርዓት ህግደፍ ንምሕጻርን እፎይታ ውጹዕ ህዝብና ንምቕልጣፍ ዓቢ ተራ ዝጸወትዩ።

ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ህሞት ንጉዳይ ናይቲ ህዝቢ ብምዝንጋዕ ኩሉ ግዜ ዝደጋገም ልዕላውነት ዝብል መዝሙር ትምክሕተኛታ ክዝመር ይስማዕዮ። ኤርትራዊ ስምረት ንደሞክራሲያዊ ለውጢ (ኤሰደለ) ካብ መሰልን ክብርን ህዝቢ ንላዕሊ ዝግለጽ ልዕላውነት ዝበሃል ነገር ዘይምህላውዮ ዝኣምን። መሰልን ክብርን ህዝቢ ኤርትራ ከኣ ካብ ኩሎም ባዕዳውያን ገዛእቲ ብዝኸፍኦ መልክዑ ብስርዓት ህግደፍ ተጋሂሱ። ህዝቢ ኤርትራ ንልዕሊ 30 ዓመታት ቀያሕቲ ደቁ እናኸፈለ ዘምጸኦ ሃገራዊ ነጻነት ጉጅለ ህግደፍ ብኢደ ወነኑ ብዘይድምጹ ህዝቢ ኣብ ኮረሻ ፖለቲካዊ ስልጣን ተወጢሑ ባዕሉ ሓጋጊ ባዕሉ ፈጻሚ ባዕሉ ፈራዲ ኮይኑ ንህዝቢ ኣብ ራዕዲ ኣእትዮ ዘሎ ዝወጸሉ ግፍዕኛ ስርዓትዮ። ስለዚ ንልዕላውነት ህዝቢ ግሂሱ ንህዝብን ሃገርን ኤርትራ ኣብ ኣዝዮ ሓደገኛ ኩነታት ኣብጸሑ ዘሎ ስርዓት ህግደፍ ጥራሕዮ። እቲ ኣብ ጎረባብቲ ሃገራትን ኣብ ማሕበረ-ሰብ ዓለምን እናዓበዩ ዝመጽእ ዘሎ ኣሉታዊ ገምጋማት ከኣ ብሰንኪ ኣዕናዊ ውሽጣውን ግዳማውን ፖሊሲ ስርዓት ህግደፍ እምበር ህዝቢ ኤርትራ ብዝፈጠሮ ኩነታት ኣይኮነን። ስለዚ እንተተደፈሩ ስርዓት ህግደፍ ደኣዮ ዝድፈር ዘሎ እምበር ህዝቢ ኤርትራ ኣይኮነን።

ህዝቢ ኤርትራ ሕጂ'ውን ከምቀደሙ ጅግና ህዝቢዮ። ህዝቢ ኤርትራ ኣይተደፍረን ልዕላውነቱ ኣይተተንከፈን። ህዝቢ ኤርትራ ቅኑዕን ፍትሓውን ዕላማ ስለ ዝሓዘዮ ኣብ ኣፍሪቃ ካብቶም ዝዓበዩ ወተሃደራዊ ሓይልታት ዝበሃሉ ሓደ ንስርዓት ደርጊ ደምሲሱ ሃገራዊ ነጻነቱ ዝተጓናጸፈ። ካብዚ ንላዕሊ ወተሃደራዊ ቅያን ምስክርነትን ኣይድልዮንዮ። እቲ ዘድልዮ ከምቲ ኣብ ዓውዲ ኩናት ዘርኣዮ ጅግንነት ኣብ ጎደና ሰላምን ብልጽግናን ነቲ ድሕረትን ድኽነትን ብጅግንነት ምስዓርዮ። ቅኑዕ ፖለቲካዊ መሪሕነት እንተዝረከብ ኣብኡ'ውን ኣይምሓመቕን ነይሩ። ሕማቕ ኣጋጣሚ ኮይኑ ግን ኣብ ድሕረትን ኩናትን ጥራሕ ክነብር ዝኸእል ስርዓት ስለዝረኸበ ህዝብናን ሃገርናን መጻውዒ ስደትን ድኽነትን ክኾኑ ይረኣዩ ኣለዉ።

እዚ ኩሉ ግን ነበረ'ያ ነበረ ክኸውንዮ። መጀመርታ ግን ነዚ ዘለናዮ መሪር ኩነታት ክቕጽል ዝገብር ዘሎ ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ክንኣሊ ኣለና። ጅግንነት ህዝቢ ኤርትራ ከም ቀደሙዮ ዘሎ ክበሃል እንተኸይኑ'ውን ኣብ ጎስጓስ መኸተ ህግደፍ ዘይኮነስ ኣብ ምእላይ ስርዓት ህግደፍ ሓደ ኢድ ኮይንና ክንሰርሕ እንተኸኢልና ጥራሕዮ።

ቤት ጽሕፈት ዜናን ሓበሬታን
ኤርትራዊ ስምረት ንደሞክራሲያዊ ለውጢ (ኤሰደለ)
05 ሚያዝያ 2015